

1969 - IX - 21

Donostian, Gipuzkoako Diputazioan, 1969-ko irailaren 21-ean, goizeko hamar t'erdietan.

Bildu dira: M. Lekuona buru, A. Intza buru-ordezko, Arrue, Erkiaga, Irigoyen, Labayen, Lafitte, Lojendio, Mitxelena eta Villasante euskaltzainak; Altuna, Alzola (A. Berriotxo), Akesolo, Andiazabal, Aresti, Arkotxa, Artetxe, Barriola, Beobide, Berrojalbiz, Berrondo, Etxaniz, Etxenagusia, Garmendia (Jon), Garmendia (Salbador), Izeta, Lizundia, Oleaga, Oñatibia, Rudolf de Rijk, Sazarbitoria, Sarasola, Valverde, Zatarain eta Zugasti euskaltzain laguntzaileak, San Martin idazkari dala.

Euskaltzainburuak Juan Kruz Ibargutxi euskaltzain-ohorezkoaren hil-berria eman du.

Dagonileko agiria onhartu da. Bilboko Caja de Ahorros Municipal-ak hiri hartan egin zan bilera berezarako eman zuen diru laguntza jartzea ahaztu zala aditzera eman da.

R. Arregi zanaren gurasoen karta irakurri da, guk agertutako dolumineri eskerrak emanez.

Guillermo Larrañagaren karta, *Nekazaritza* izenezko original bat bialduaz. Oraingoz, ikasgo sailean dauden lanetan uzten da, eta Larrañaga jaunari eskerrak ematea erabaki da.

F. Mendizabal laguntzaileak euskerazko gramatika bialdu du A. Villasante-ren bidez. Gure esker ona eta zorionak agertzea erabaki da.

Satrustegi euskaltzainaren karta, bere ezin etorria agertuaz, eta, aditzera emanez, «Institución Príncipe de Viana»-ko azken bileran, Nafarroan herri hizkuntzen Symposium egitea ontzat hartu dala eta nun eta noiz egin ditekean galdetuaz. Pozik entzun da, eta «Príncipe de Viana»-koak bereri derizkien tokia hautatzea eta neguan (abenduko hilean) edo bestela udaberrian egitea esan da. Puntu hau nafar elkargo horrekin batean erabagi beharrezkoa dala.

Getxoko, Juzgado-ko ofizioa «Eleder» izenaren argitasunak eskatuaz. Eleder», Orixe-ren *Euskaldunak* poemari agertzen dala eta bere esan nahia, euskeraren euskalkietan, oso desberdina agertzen dela.

Espasa-Calpe, S. A. argitaldaria-ko karta eta jiroa, aurtengo lehen sei hilabeteko kontuak bialduz Azkue zanaren *Euskal-erriaren Yakintza* lana gatik Euskaltzaindiak bere duen egile eskubidea or-

dainduaz, guztira: 2.330,40 pezeta. Ordainketa hau hartu dugula agertuaz eskerrak emanez erantzutea erabagi da.

Siadeco, S. C. I. eta Gaur, S. C. I.-ri, eskatu zaizkien euskeraren estudioa egiteko eskeintzak hartu dira. Lehenengoak, bere lana Gipuzkoan soilki mugatzen du eta bigarrenak Euskal Herri osoan eta gainera beren esku hartzen dute lan hori aurrera eramateko diru biltzeak. Hortarako izendatu zan batzordearen esku uzten da, Euskaltzaindiko lege-gizon eta Gaur, S. C. I.-ekoekin bilera bat egiteko aurrez-aurre estudioaren asmoa gehiago sakontzeko, geroago kontratu baten bidez lotu ahal izateko.

E. Erkiaga diruzainak urtarriletik agorrilerako kontuen berri eman du. Zehetasunen ondorean adierazten du, Bilboko diru-etxe-etan: zegoana, 74.794,16; gehitua, 92.323,76; urritua, 146.293,61; dagoana, 20.824,31. Donostiako diru-etxeetan (uztailera arte): zegoana, 171.841,34; gehitua, 75.247,90; urritua, 125.083,00; dagoana, 122.006,24. Beraz, gelditzen zaiguna, guztiz: 142.830,55 *pezeta*.

Azkue-Mitxelena *Hiztegia*, Financiera Comercial del Libro-rekin kontratu bidez zelan lotua gelditu dan aditzera eman da. Hiztegirako izendatua zen lehengo batzorde beraren esku uzten da egile eskubideak Mitxelena-rekin har emanean erabakitzeko.

Azkuen *Diccionario Vasco-Español-Francés* hiztegi zaharra berri argitaratuko dala esanez, propaganda eginaz *Anaitasuna* aldizkariak bere azken zenbakian anunziatzen duela esan da. Idazkariak aditzera eman du, Oleaga jaunak egin dituen gestioeri esker, Azkue zanaren hilburukoa lotu ahal izan dala Euskaltzaindiaren alderako, eta nahasterik sortu ezdedin, Sociedad General de Autores-en erregrastratu beharra dagoela, eta Oleaga-ren aburuz, gai hortan espezialista den lege-gizon baten eskuetan uztea da hoberena. Ontzat hartu da eta lehenbait-lehen, gauzak bizkortzeko, Oleaga berak eta idazkariak edo idazkari-ordezkoak Madrilerara ostera bat egitea dala onena Sociedad General de Autores-ko buruakin mintzatzera gure jabetasun hori bideratzeko. Eta, *Anaitasuna* aldizkarira Euskaltzaindiaren ohar ofiziala bialtzea erabaki da, Azkue zanaren lan guzrien eskubidea berea duela agertuaz.

Diru eskarieri buruz mintzatu da. Lau Diputazioeri eskariak eginak daude eta beretariko batzuei ahoz berriro gogorazia. Gai

berari buruz, Labayen euskaltzainak irakurri du «Diru-biltzea nola ugaritu» izenezko txostena. Biltze hoiek, Barcelona-ko Omnium Cultural oinharri harturik gertatuak dira, batez ere partikularren artean eskari zabalkundea antolatzeko. Idazkariak dio, asmu hori oso ondo dagoela geroagoko baterako, batez ere gure diruzko beharra Diputazioak betetzen ez badute. Kontu izateko Omnium Cultural delakoa, Barcelona-ko udaletxearen babesa izanarren, elkargo partikularra dala, baina Euskaltzaindia Lau Diputazioen Institutuzioa danez aurren-aurren Diputazioetatik behar duena jasotzera ahalegindu behar dala, Diputazioen bete beharra dalako, eta hauek beteko ez badute, Euskaltzaindiak, bere beharra herriari begira agirian jarri-behar duela, lehenagoko denboretan zer diru-laguntza zuen eta gaur zer duen esanez, eta orduan hasi partikularren arteko kanpaina.

Ondorean, idazkariak, aministrazio batzorde bat izendatzea eskatzen du, diruzko prolema guzien estudio osatua egiteko, gauza asko ta-asko diru faltaz egin ezinik gelditzen direlako. Eta, datoreen batzarrerako komeni da zenbait izen hautatzea diru-planifikazioa antolatuko dutenena.

Villasante jaunak hilen izenen enkuesta ondorean datozen iriztien berri eman du, zenbait hile bi edo hiru eratarata. Eta batasun osatura heltzeko hautamenak bere esku uzten dira.

Estornés eta Lasa'tar Joseba jaunaren karta eta gramatika hiztegiaren berri eman da. *Hiztegi modernoaren* saiakera gertatzen ari dan batzordeari ematea erabaki da, eta bereziki Altuna, Oñatibia, F. Mendizabal, Lafitte eta Oñatibia-rena, azken honen ardurapean utziaz beren arteko biltzar deiak edo zabalkundeak egitea.

«Zeruko Argia» aldizkariaren zuzendaritzari beren argitalpenari zuzentzailea jartzearen eskaria egitea erabaki da, euskeraren aldetik ekartzen dituan hutsak zuzendu ahal izateko. Eskari bera egina bait dute Alfabetatze taldekoak.

Barriola jaunak gogoratzen du ia zertan den Euskaltzaindiaren egoera Lege-fakultadeari egitekoan zena. Idazkariak dio, epaileko agirian jartzen zan bezala, gauza hori Euskaltzaindiko lege-gizonen eskuetan utzi zala. Arrue jaunak dionez, euskerazko lege-hiztegia behintzat egiteko bideetan egoala. Barriola jaunaren partetik, hori ezta aski, eta eskari nagusiago bat egin behar litzake, euskeraren alderako;

eta hortarako arduradun diranen artean bilera egin eta datorren biltzarrerako proposamendua gertaturik ekarri.

Ohi dan otoitzarekin bukatu da biltzarra.

Euskaltzainburua

MANUEL LEKUONA

Idazkaria

JUAN SAN MARTIN

Biltzar agiria

Diputazio berean, eguerdiko hamabi t'erdietan, egun berean berro-getahamar urte betetzen direlarik Euskaltzaindiaren lehen bilerarenak, urre-etzeiak aintzat harturik egiten da herriari begira bilera irikia.

Diputazioko buru dan Juan María Araluze, Donostiako alkate don Felipe de Ugarte, Información y Turismo-aren Gipuzkoako ordezkaria dan Francisco Javier Ortiz eta Manuel Lekuona Euskaltzain-buru jaunak mahaian direla hasi da biltzarra.

Araluze jaunak ongi-etorria emanaz eta euskera eta Euskaltzaindiaren lana goratuaz egin ditu zenbait hitz, eta aditzera eman du Gobernadore Zibil jaunaren ezin etorria eta agurra.

Euskaltzainburua mintzatu da, bilduak agurtuaz, Euskaltzaindiaren sorrera adieraziaz eta ondorean lehen gipuzkoar euskaltzaineri buruz izango diran hitzaldiak adieraziz.

Idazkariak irakurri du Euskaltzaindiaren lehen bileraren agiria. Eusko Ikaskuntza-koen deira egin zan lehen bilera hura eta bertako buru eta idazkari ziren Julián Elorza eta Angel de Apraiz jaunak izenpetua azaltzen zaigu agiri hau (Erderaz egin zan agiri bakar hau, ikusi diteke EUSKERA-ren lehenengo urteko lehen zenbakiaren 47/48 orrialdeetan, 1920).

Ondorean, sariak banatzea:

Caja Laboral Popular-ek jarritako 20.000 pezetako saria, «Koo-peratibismoa eta arrantzalearen eragintza» gaiez, Antonio Pérez Bilbao bermeoarrari. Donostiako Caja de Ahorros-ak jarritako «Xenpelar» izeneko bertso paper sariak: Kalonje, J. Ayerbe, S. Salaberria eta J. Lete jauneri.

Hitzaldi laburrak:

Luis Mitxelena, Luis Eleizalde eta bere laneri buruz, bereziki harek euskeraren batasunari buruz zituen iritxieri, gaur oraindik gaurkotasuna gordetzen duten iritziak.

Anizeto Zugasti, Erramon Intzagarai jaunaren bizitza, histori-gintza eta euskaltzaletasunari buruz, bereziki hark erabiltzen zuen Donostiako euskera jatorraren bereizkuntzeri.

Luis Villasante, Sebero Altube-ren laneri buruz, eta batez ere hark ahozko euskerari ematen zion garrantziari buruz.

José Artetxe, Karmelo Etxegaray-ri buruz, bere gizontasuna eta historia eta euskeraren jakintza adieraziz.

1969 - X - 31

Donostian, Gipuzkoako Diputazioan, 1969-ko urriaren 31-an, goizeko hamar t'erdietan.

Bildu dira: M. Lekuona buru, J. Haritschelhar buru-ordezko, Irigaray, Labayen, Lafitte eta Villasante euskaltzainak, Barriola, Baztarrika, Beobide, Berrondo, Etxaniz, Fernández Setien, Garmendia (Juan), Garmendia (Salvador), Gereño, Lekuona (Juan M.^a), Saizarbitoria, Sarasola, Zatarain eta Zugasti euskaltzain laguntzaileak, San Martin idazkari dala.

Dassance, Epherre, Larzabal, Erkiaga eta Satrustegik ezin etorria adierazi dute.

Ohi dan otoitzarekin hasi da biltzarra.

Iraileko agiria onhartu da. Villasante jaunak argitzen du, berakin batean Mitxelena izendatu zela hilen izenak batasunerako hautatzeko eta bere izena bakarrik agertzen dela.

Ondorean, hilen izen bateratuari buruzko txostena irakurri du. Erderaz *junio* eta *setiembre* esan ohi diranetan bere zalantzak agertzen ditu, bi hile hoiak zenbait erataraz esatetik aparte, zenbait tokitan beste hile batzuen izenekin nahasten dituztelako. Batzarkideen artean aztertu dira izen hoiak eta azkenez honela erabagia gelditu da urteen hileri buruzkoa: Urtarrila, Otsaila, Martxoa, Apirila, Maiatza, Ekaina, Uztaila, Abuztua, Iraila, Urria, Azaroa eta Abendua.

Lekuona euskaltzainburu jaunak joan beharra agertu du, baina alde baino lehen *Symposium*-ari buruz mintzatu da. Gauzak nola dauden eta gelditzen zaigun denbora laburra haintzat harturik, heldu den urteko udaberrirako edo udarako uztea erabaki da, lasaiago